

Sygn. akt VIII Pz 166/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Grzegorz Tyrka

SSR del Anna Capik- Pater (spr.)

po rozpoznaniu sprawy w 28 stycznia 2019r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie M. M.

przeciwko (...) sp. z o.o. w K.

o odszkodowanie

na skutek zażalenia powoda M. M.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 6 listopada 2018r. sygn. akt IV P 306/17

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Anna Capik- Pater (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2018r. Sąd Rejonowy w Z. - Wydział IV Pracy w sprawie z powództwa M. M. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. o zapłatę odszkodowania zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 §1 pkt 4 k.p.c.

Sąd I instancji orzekł jak wyżej ustalając , że pozwana pismem z 17 marca 2017 r. rozwiązała umowę o pracę M. M. na podstawie art. 52 § 1 k.p. z powodu ciężkiego naruszenia przez powoda podstawowych obowiązków pracowniczych, polegającego na niedopełnieniu obowiązków służbowych i nadużyciu przyznanych uprawnień w zakresie sprawowanego nadzoru nad modernizacją urządzeń elektroenergetycznych na (...) H., czym spowodował on szkodę w mieniu pracodawcy i co mogło zagrozić bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego i zatrudnionych w nim pracowników. Wskazano w rozwiązaniu umowy o pracę, że urządzenia były modernizowane przez obcy podmiot gospodarczy na podstawie zawartych umów. Zgodnie z nimi ten podmiot miał przygotować stosowną dokumentację, zakupić materiały i zapewnić pracowników, którzy te zadania wykonują. W tej sprawie prowadzi postępowanie Centralne Biuro Antykorupcyjne . Z otrzymanych dokumentów, jak również z przeprowadzonego

wewnętrznego postępowania wynika, że do realizacji przedsięwzięć wykorzystano własnych pracowników kopalni, a nie pracowników kontrahenta, część wykorzystywanych materiałów była własnością kopalni, a stworzona dokumentacja nie odzwierciedla rzeczywistego stanu faktycznego. Pozwana podała, że z przeprowadzonego postępowania wynika, że sprawa jest rozwojowa i pojawiają się cały czas nowe wątki, poszerzając skalę stwierdzonych nieprawidłowości.

Prokuratura Okręgowa w G. Wydział II do Spraw Przesiępczości Zorganizowanej postanowieniem z 12 lipca 2017 r. sygn. akt Po Ds. 16.2016 przedstawiła M. M. zarzut, że w okresie od 2011 roku do marca 2015 r. w R., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, będąc, na podstawie umowy o pracę z dnia 2 października 1989 r. oraz zakresu obowiązków z dnia 1 marca 2010 r., 1 grudnia 2012 r. oraz 17 października 2014 r. jako Nadsztygar D. Elektrycznego (...) ds. (...) W. Szybowych oraz Głównego Zasilania – Zastępcą Głównego Elektryka, następnie Zastępcą Kierownika D. Energomechanicznego Główny Elektryk ds. (...) Podstawowych ME 2, następnie Zastępcą Kierownika D. Energomechanicznego Główny Elektryk (...) Powierzchni ME-L zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi (...) S.A. Oddział KWK (...) w R., dbania o dobro zakładu pracy, chronienia jego mienia i racjonalne gospodarowanie powierzonym mu majątkiem, niedopuszczenia do występowania przypadków niegospodarności, a nadto będąc zobowiązany do nadzoru wykonawczego wynikającego z umów z:

- 2011 roku nr (...), zawartej z (...) Sp. z o.o. występującą w roli wykonawcy, przedmiotem której było dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie rozdzielni głównej na poziomie 830m w KWK (...), później oznaczonej numerem Rd-800 o wartości netto 1.837.398,37 zł,

- dnia 30 września 2011 r. nr (...), zawartej z konsorcjum firm Centrum Serwisu (...) Sp. z o.o. i Biurem (...) s.c. z siedzibą w B. występującym w roli wykonawcy, przedmiotem której była budowa rozdzielni 6kV wraz z wykonaniem nowego projektu technicznego, odbiorem, uruchomieniem i wykonaniem dokumentacji w KWK (...), oznaczonej później Rd-Rp na poziomie 1030 o wartości netto 2.000.000 zł;

- dnia 25 marca 2013 r. nr (...) zawartej z konsorcjum firm (...) S.A. występujących w roli wykonawców, przedmiotem której była modernizacja rozdzielni 6kV RG-31 w (...) S.A. Oddział (...) o wartości netto 1.550.000 zł,

- dnia 20 grudnia 2013 r. nr (...) zawartej z firmą (...) S.A. występującą w roli wykonawcy, przedmiotem której było wykonanie zasilania pompowni głównego odwadniania na poziomie 1030 wraz z układem zasilania i sterowania – realizacja w ramach II etapu inwestycji dla (...) S.A. Oddział (...) w części postępowania obejmującego zadanie nr 4 o wartości netto 860.000 zł,

- z dnia 17 stycznia 2015 r. nr (...) zawartej z firmą (...) S.A. w C., występującą w roli wykonawcy, przedmiotem której była budowa rozdzielni 6kV w pokładzie 401/L dla KWK (...), która uzyskała oznaczenie RD-33 o wartości netto 1.585.000 zł,

- z dnia 30 listopada 2015 r. nr (...) zawartej z firmą (...) S.A. występującą w roli wykonawcy, przedmiotem której była modernizacja rozdzielni 6kV RG-21 w (...) S.A. (...) o wartości netto 600.000 zł,

Pomimo istotnych nieprawidłowości w ich wykonaniu polegających na wykonywaniu robót przez pracowników kopalni oraz odbiorze urządzeń o odmiennych parametrach technicznych niż wskazanych w wyżej wymienionych umowach, potwierdzeniu odbioru rzeczy i urządzeń, które nie zostały dostarczone w ramach zawartych umów, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku czym dopuścił się wydatkowania przez wskazaną (...) S.A. nienależnych kwot z tytułu nierzetelnego wykonania wskazanych umów, w konsekwencji czego wyrządził tej spółce szkodę majątkową w wielkich rozmiarach o wartości brutto 1.099.689,41 zł w tym 294.275,10 zł brutto z tytułu przepracowanych przez pracowników kopalni dniówek, tj. o przestępstwo z art. 296 § 1 i 3 k.k. przy zastosowaniu art. 12 k.k.

Postępowanie karne prowadzone przez Prokuraturę i (...) nie zostało jeszcze zakończone.

Uzasadniając orzeczenie Sąd Rejonowy powołał art. 177 § 1 pkt 4 kpc. Z tego przepisu wynika, że skorzystanie z tej możliwości ma fakultatywny charakter i jest wynikiem oceny przez sąd konkretnych okoliczności sprawy przemawiających za zawieszeniem. Zawieszenie postępowania, wpływające na czas trwania rozpoznawania sprawy karnej, jest uzasadnione tylko wtedy, jeżeli ustalenie czynu (przestępstwa) w drodze karnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Ocena w tym zakresie należy do sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę.

Podkreślił Sąd I instancji, że przedstawione powodowi zarzuty w postępowaniu karnym pokrywają się z podstawą jego dyscyplinarnego zwolnienia. W ocenie Sądu niewątpliwie wynik sprawy karnej będzie miał znaczenie dla sprawy dotyczącej zapłaty odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę. Nie można również wykluczyć, że postępowanie karne zakończy się wydaniem wyroku skazującego, którym sąd cywilny będzie związany stosownie do art. 11 k.p.c. Nie powinno się również doprowadzać do sytuacji, gdy pracownik skazany późniejszym prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo, zostaje oczyszczony z popełnienia tego czynu w postępowaniu cywilnym dotyczącym wadliwego rozwiązania stosunku pracy i otrzymuje z tego tytułu odszkodowanie.

Pozwana wyraźnie wskazała powodowi w rozwiązaniu umowy, że w sprawie jego zarzutów postępowania prowadzi Centralne Biuro Antykorupcyjne i pojawiają się w niej nowe wątki. Nie ma przy tym znaczenia, że powodowi przedstawiono zarzuty już po rozwiązaniu z nim umowy o pracę, gdyż dotyczą one czynów powoda sprzed zwolnienia, których rozmiar nie był do końca znany pozwanej. Dopiero w toku postępowania karnego i przesłuchaniu świadków pozwana miała możliwość uzyskania dodatkowych informacji, z których skorzystała w niniejszym postępowaniu.

Jednocześnie, podkreślił Sąd I instancji, zgromadzony materiał dowodowy nie prowadzi do całkowitego wyjaśnienia spornych okoliczności. Dodatkowo w postępowaniu karnym zostanie potwierdzona ewentualna szkoda w mieniu pracodawcy, co również stanowi podstawę dyscyplinarnego zwolnienia powoda, a co powód kwestionuje. Podkreślił Sąd Rejonowy, że powód zarzuca pozwanej naruszenie jednomiesięcznego terminu do złożenia mu oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę, a wynik postępowania karnego miałby wobec tego dodatkowe znaczenie, w sytuacji rozważenia uznania zarzutu uchybienia miesięcznemu terminowi, jako sprzecznego z art. 8 k.p.

Zażalenie na postanowienie o zawieszeniu wniosł powód zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie.

Zarzucił Sądowi I instancji naruszenie art. 177 § 1 pkt 4 kpc poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ujawnił się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mógłby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej, w sytuacji gdy okoliczność taka nie występuje, a tym samym postępowanie w sprawie o sygn. akt IV P 306/17 nie powinno zostać zawieszone.

Podkreślił żalący, że nie można zgodzić się z dokonaną przez Sąd wydający skarżone orzeczenie oceną stanu faktycznego, który miałby stwarzać podstawy do fakultatywnego zawieszenia postępowania na mocy art. 177 § 1 pkt 4 kpc.

Zaznaczył, że strona powodowa, nie przeczy, iż w chwili rozwiązania stosunku pracy Prokuratura Okręgowa w G., Wydział II ds. Przestępczości (...) prowadziła już postępowanie karne w sprawie o sygn. akt PO Ds 16.2016, jednakże założenie, iż miało ono związek z rozwiązaniem umowy o pracę z powodem w trybie dyscyplinarnym jest chybione.

W dacie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, powodowi nie zostały postawione, przez organ prowadzący postępowanie karne, żadne zarzuty. Zarzuty powodowi M. M. zostały postawione dopiero w lipcu 2017 roku. Podstawą zaś wypowiedzenia umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 kp powinny być okoliczności istniejące w chwili dokonania rozwiązania stosunku pracy, a tak bezsprzecznie nie było zdaniem żalącego. Zarzucił powód, że interpretacja Sądu I instancji idzie stanowczo zbyt daleko w pole dowolności i przydawania wypowiedzeniu treści tam nieistniejących i jest niedopuszczalnym nadużyciem.

Podniesiono również, że w sytuacji w której pozwana wypowiedzenie umowy o pracę rzeczywiście opierałaby na prowadzonym postępowaniu karnym winna wskazać za podstawę art. 52 § 1 pkt 2 kp. czego jednak nic uczyniła. W

sytuacji zaś braku podstaw do wypowiedzenia umowy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 pozwana, która powzięła informację o toczącym się postępowaniu karnym, znajdującym się ówczesnie w fazie in rem. chcąc rozwiązać z powodem stosunek pracy z uwagi na utratę zaufania do pracownika winna zrobić to za stosownym wypowiedzeniem.

Zdaniem strony powodowej należy oddać pod rozagę, czy zarzut stawiany przez powoda pozwanej dotyczący naruszenia jednomiesięcznego terminu do złożenia mu oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę pozostaje w sprzeczności z art. 8 kp.

Nie zgodził się również żalący z twierdzeniem Sądu wydającego skarżone postanowienie, że pozytywne dla powoda rozstrzygnięcie sprawy przez sąd cywilny, w sytuacji w, której to powód zostałby uznany za winnego w sprawie karnej doprowadzi do dysonansu. Podkreślił, że Sąd właściwy do rozpoznania sprawy dotyczącej wadliwego rozwiązania stosunku pracy, bada i analizuje podstawy wypowiedzenia umowy o pracę w chwili dokonania tejże czynności. Jeżeli nawet w efekcie postępowania karnego powodowi zostanie wymierzona kara, nie zmieni to faktu, iż wypowiedzenie dokonane zostało nieprawidłowo i że w dacie jego dokonania powołano przyczyny nieistniejące.

Podsumowując powód wskazał, że w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do zawieszenia postępowania na podstawie art 177 § 1 pkt 4 kpc, gdyż nie ujawnił się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej, bowiem podstawy rozwiązania stosunku pracy w trybie dyscyplinarnym należy badać w chwili wręczenia wypowiedzenia. Później uzyskane informacje nie konwalidują dokonanej uprzednio jednak tak szczególnej czynności jaką jest rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika .

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie albowiem Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko zaprezentowane przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym orzeczeniu.

Stosownie do treści art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Jak wynika z redakcji tego przepisu, zawieszenie postępowania cywilnego ze względu na wszczęte postępowanie karne nie jest obligatoryjne.

Natomiast w myśl art. 11 zd. 1 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym.

Kodeks postępowania cywilnego nie zna zasady pierwszeństwa procesu karnego przed procesem cywilnym w sprawach o odszkodowanie. Sąd w postępowaniu cywilnym obowiązany jest wyjaśnić i rozważyć w każdej sprawie, czy zachodzą przesłanki do zawieszenia postępowania. Ocena, czy istnieją podstawy do zawieszenia postępowania w sprawie cywilnej, powinna być dokonana zwłaszcza po zapoznaniu się sądu z aktami sprawy karnej. Dopiero ten fakt daje podstawę do wniosku, czy ewentualne ustalenia wyroku wydanego w procesie karnym mogłyby mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej.

Sąd powinien zawiesić postępowanie cywilne między innymi w razie dojścia do uzasadnionego wniosku, że w świetle dowodów przeprowadzonych w sprawie cywilnej brak byłoby podstaw do uwzględnienia powództwa o odszkodowanie, a jednocześnie nie można wyłączyć, że postępowanie karne zakończy się wyrokiem skazującym, którego ustaleniami sąd w postępowaniu cywilnym byłby związany na podstawie art. 11 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1968r., sygn. akt I PZ 60/68, OSNC 1969/6/117).

W orzecznictwie i doktrynie podkreśla się, że zawieszenie postępowania w sprawie cywilnej, na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., wpływające na czas trwania rozpoznawania sprawy, jest uzasadnione tylko wtedy, jeżeli ustalenie czynu (przestępstwa) w drodze karnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Zawieszenie postępowania w oczekiwaniu na wydanie wyroku karnego powinno wchodzić w grę wyjątkowo, a w szczególności

wtedy, gdy ustalenia wyroku karnego miałyby prejudycjalne znaczenie dla odpowiedzialności cywilnej pozwanego, z uwagi na związanie sądu w postępowaniu cywilnym ustaleniami prawomocnego wyroku karnego skazującego co do popełnienia przestępstwa - art. 11 k.p.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11 października 2013 r., sygn. akt I ACa 440/13, LEX nr 1383436).

Oznacza to, że sąd - rozpoznając sprawę cywilną - musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, LEX nr 7928). W postępowaniu cywilnym strona nie może bronić się zarzutem, że nie popełniła przestępstwa, za które wcześniej została skazana prawomocnym wyrokiem wydanym w postępowaniu karnym, ani też że przestępstwem tym nie wyrządziła szkody. Związanie dotyczy ustalonych w sentencji wyroku znamion przestępstwa, a także okoliczności jego popełnienia, dotyczących czasu, miejsca, poczytalności sprawcy.

Pismo rozwiązujące umowę o pracę z powodem stanowi o niedopełnieniu obowiązków, nadużyciu przyznanych uprawnień w zakresie sprawowanego nadzoru nad modernizacją urządzeń elektroenergetycznych, zarzuca spowodowanie szkody w mieniu pracodawcy i ewentualne zagrożenie bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego i zatrudnionych w nim pracowników. Dokumenty, które były podstawą sporządzenia pisma rozwiązującego umowę o pracę stanowiły również część dokumentów przekazanych Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu i Prokuraturze Okręgowej w Gliwicach . Konsekwencją było przedstawienie powodowi zarzutu, który swą treścią obejmuje elementy podane w piśmie rozwiązującym umowę o pracę z powodem.

Sąd pracy ma prawo zawiesić postępowanie do czasu zakończenia postępowania karnego. W niniejszej sprawie z uwagi na treść pisma rozwiązującego umowę o pracę oraz treść zarzutu stawianego powodowi, słusznie Sąd I instancji rozważał celowość zawieszenia postępowania sądowego w sprawie pracowniczej do czasu zakończenia sprawy karnej i zasadnie to postępowanie zawiesił. Ustalenia sądu karnego co do stawianego powodowi zarzutu mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy o odszkodowanie w związku z rozwiązaniem z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że wprawdzie roszczenia pracownika związane z rozwiązaniem umowy o pracę powinny być rozpatrywane szybko i bez zbędnej zwłoki, co wynika między innymi z funkcji ochronnej prawa pracy, jednakże z rozstrzygnięciem niniejszej sprawy należy poczekać do czasu zakończenia postępowania karnego, gdyż w przypadku zapadnięcia w nim prawomocnego wyroku skazującego, Sąd będzie nim związany co do faktu popełnienia przestępstwa.

W związku z tym, uznając, że wynik toczącego się postępowania karnego ma istotny wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, należało z urzędu zawiesić postępowanie na mocy art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. jak uczynił to Sąd Rejonowy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. w zawiązku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Anna Capik- Pater (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia